

Αν δε θέλεις όλα, δώσε τα περισσότερα. Κι αν μήτε αυτό, δείξε την ευσέβειά σου με όσα σου περισσεύουν. (Αθανάσιος Κολιοφούτης, Δρ. Θεολογίας - Εκπαιδευτικός)

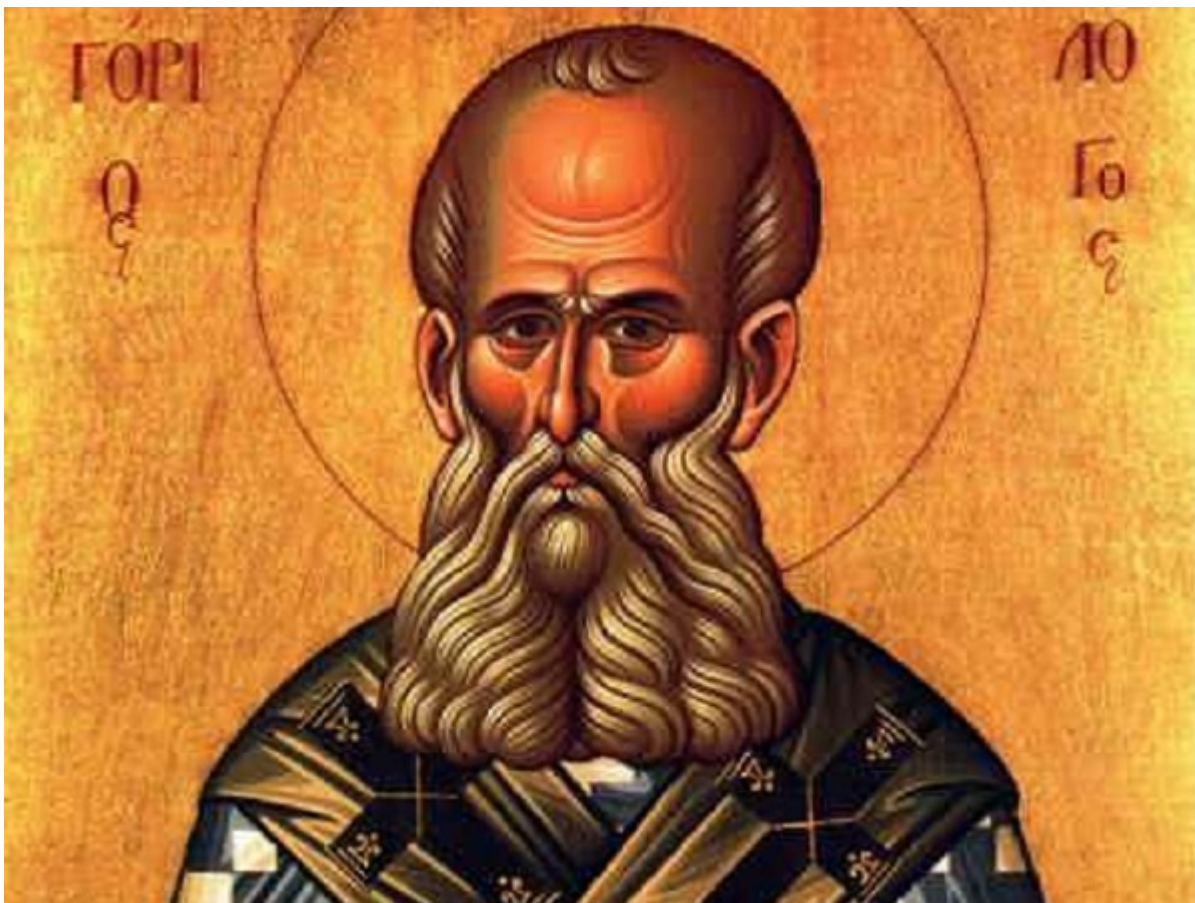
/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=166034>)

Οι νουθεσίες του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου δεν περιορίζονται ούτε αποσκοπούν σε μια θεωρητική καταγραφή της πραγματικότητας, απλά και μόνο. Στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση των ανθρώπων της εποχής του και την κατάδειξη συγκεκριμένων οδών, δια των οποίων μπορεί να καταστεί εφικτή η υλοποίηση των πατρικών νουθεσιών του.

Αναδεικνύοντας και υπογραμμίζοντας τη σημασία της φιλανθρωπίας συμβουλεύει: «Αν δε θέλεις όλα, δώσε τα περισσότερα. Κι αν μήτε αυτό, δείξε την ευσέβειά σου με όσα σου περισσεύουν. Είν' ωραίο ν' αρπάζεις κάτι από τα σκουλήκια και το φθόνο, παρά να τα' χεις όλα, ο Χριστός να σου χρωστά μάλλον που σου χαρίζει κι ένα κομμάτι της βασιλείας του. Το Χριστό ντύνεις και τρέφεις, όταν τρέφεις το φτωχό. Σου ήρθε ένας φτωχός κι έφυγε χωρίς τη βοήθειά σου. Φοβούμαι, Χριστέ, μήπως κι εγώ το χέρι σου έχοντας ανάγκη φύγω από σένα φτωχός σύμφωνα με το δικό μου νόμο. Ό,τι δεν έδωσες μήτε να το ελπίζεις. Τίποτα πιο ασφαλισμένο από άνθρωπο φτωχό· προς το Θεό είναι στραμμένος μόνο και σ' αυτόν βλέπει. Εσύ αγκάλιασε τον. Γιατί κι ο αϊτός, όπως λένε, ο πελώριος μικρό πουλί περιποιείται στη φωλιά του...[\[1\]](#)».

Εξάλλου η φιλανθρωπία δεν αποβαίνει ωφέλιμη μόνο για τον αποδέκτη της αλλά κυρίως γι' αυτόν που την ασκεί. Γι' αυτό και ο άγιος συστήνει με χαρακτηριστικά λόγια: «Έχε θάρρος. Φανέρωσε το πάθος σου, ζήτησε σωτηρία, άφησε τα δάκρυά σου για τις πληγές σου. Δώσε και στους φτωχούς, τους καλούς προστάτες σου, που μας χαρίζουν πλούσια όσα χρειαζόμαστε εμείς, τον οίκτο του Θεού και τις ελπίδες σ' αυτόν. Δώσε, αν δίνεις, κάτι από τα δικά σου· με τα ξένα μη στρώνεις το τραπέζι σου, μήτε να ντύνεις το φτωχό. Πλάσμα απ' το χέρι του Θεού είναι ο ένας και δεν πρέπει να μην το τιμάς· και το τραπέζι είναι σεβαστό[\[2\]](#)».

Αναφερόμενος ειδικότερα στους πλούσιους τους νουθετεί να αποφεύγουν την τυραννική συμπεριφορά τους στους φτωχούς και να απεργάζονται την υπέρβαση της μονοδιάστατης και ολοκληρωτικής αγάπης του πλούτου. Εξάλλου η κοινή καταγωγή και αναφορά όλων των ανθρώπων δεν επιτρέπει κάτι διαφορετικό: «Ενός γενιά είμαστε όλοι, κι ο βασιλιάς κι όποιος με τους υπηκόους μετριέται, και ο δίχως πλούτη, και όποιος πάμπλουτος, ο υψηλόθρονος, στη γη όποιος σκύβει, όποιος τα γηρατειά του έχει στήριγμα, κι όποιος τη νιότη του χαρά. Ενός είμαστε όλοι, σ' όλους μας μια πνοή και σ' έναν όλοι ατενίζουμε[\[3\]](#)». «Το ίδιο χώμα όλοι, ενός πλάστη πλάσματα. Κι είναι ο τύραννος που χώρισε στα δύο τους θνητούς, όχι η φύση[\[4\]](#)»

(Συνεχίζεται)

[\[1\]](#) Όπ. παρ. PG 37, 936-937. Βλ. σχ. 115-140, σ. 423:

«Εἰ δὲ οὐ θέλεις τὰ πάντα, δὸς τὰ πλείονα.

Εἰ δ' οὐδὲ τοῦτο, τοῖς περιττοῖς εὐσέβει.

Καλόν τι στηῶν ἀρπάσαι καὶ τοῦ φθόνου,

Χριστὸν χρεώστην μᾶλλον, ἢ τὰ πάντ' ἔχειν,
Ἵς καὶ βασιλείαν κλάσματος χαρίζεται·
Χριστὸν σκέπεις τρέφεις τε, τὸν πτωχὸν τρέφων.
Πένης προσῆλθεν, εἴτ' ἀπῆλθε μὴ τυχών·
Δέδοικα, Χριστέ, μὴ κάγω τῆς σῆς χερὸς
Χρήζων, ἀπέλθοιμ' ἐνδεής, ἐμοῖς νόμοις.
Ἵ γὰρ τις οὐ δέδωκε, μηδ' ἐλπίζέτω.
Πενήτος ἀνδρὸς οὐδὲν ἀσφαλέστερον.
Πρὸς τὸν Θεὸν νένευκε, καὶ μόνον βλέπει.
Σὺ δ' ἀγκαλίζου· καὶ γὰρ ἀετός, ὡς λόγος,
Πολὺς καλιᾶ λεπτὸν ὄρνιν ἀμφέπει.».

[\[2\]](#) Γρηγορίου Θεολόγου, Βίβλος Α΄, ἔπη ἠθικά, τ. Β΄, ποίημα ΚΗ΄ κατὰ τῶν πλουτούντων, PG 37, 879-880. Βλ. σχ. Ε.Π.Ε., τ. 9, σσ. 367-369:

«Θάρρησον· εἶπε τὴν νόσον, σωτηρίαν
Αἴτει, δίδου τε δάκρυον τοῖς τραύμασι.
Δὸς καὶ πένησι, τοῖς καλοῖς σου προστάταις,
Οἱ πλουσίως χαρίζονθ' ὧν περ χρήζομεν
Ἡμεῖς, τὸν οἶκτον ἐκ Θεοῦ ἐκ Θεοῦ τὰς τ' ἐλπίδας·
Δὸς δ', εἰ δίδως, τῶν σῶν τι· τοῖς ἀλλοτρίοις
Μήτε τράπεζαν μήτε τὸν πτωχὸν σκέπειν.
Ἵ μὲν γὰρ ἐστὶ πλάσμα τῆς τοῦ Θεοῦ χερὸς,
Ἵστ' οὐκ ἄτιμος· ἡ δὲ καὶ σεβασμία.».

[\[3\]](#) Γρηγορίου Θεολόγου, Βίβλος Α΄, ἔπη ἠθικά, τ. Β΄, ποίημα Α΄ παρθενίης ἔπαινος, PG 37, PG 613-614. Βλ. σχ. Ε.Π.Ε. τ. 9, 450-455, σσ. 92-93:

«Πάντες γὰρ ἑνὸς γένους, ὅστις ἀνάσσει,
Ὅστις ἀνασσομένοις ἑναρίθμιος, ὅστις ἄνολβος,
Ὅστις ἐρικτήμων, ὑψίθρονος, ἐς χθόνα νεύων,
Ὅς πολιῆσι πέποιθε, καὶ ὃς νεότητι γέγηθε.
Πάντες ἑνός, πάντεσσι πνοὴ μία, εἰς ἓνα πάντες
Νεύομεν.».

[4] Γρηγορίου Θεολόγου, ἔπη ἠθικά, τ. Β΄, ποίημα κς΄ εἰς εὐγενῆ δύστροπον, PG 37, PG 853. Βλ. σχ. Ε.Π.Ε. τ. 9, 27-28, σ. 341:

«Εἷς χοῦς πάντες, ἑνὸς πλάστου γένους. Ἡ δὲ τυραννὶς
Εἰς δύο τὰ θνητῶν ἔσχισεν, οὐχὶ φύσις.».